Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Uitgangspuntennotitie omgevingsvisie Overvecht

Beleidsveld	Ruimtelijke Ordening
Organisatieonderdeel	Ontwikkelorganisatie Ruimte
Opsteller	Irmo Kaal
Kenmerk	10752029
Vergaderdatum Raad	Volgt
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De Uitgangspuntennotitie omgevingsvisie Overvecht vast te stellen als basis voor de uitwerking van de omgevingsvisie,waarbij:
   a. de stadsprofielen (groene stad, verbonden stad, compacte stad, inclusieve stad, toekomstbestendige stad en vertraagde stad) en de Utrechtse Barcode uit de RSU 2040 de basis zijn;
   b. op basis van bestaand beleid per stadsprofiel de belangrijkste inhoudelijke uitgangspunten voor Overvecht in samenhang en overzichtelijk zijn weergegeven;
   c. de omgevingsvisie een compact, aantrekkelijk en toegankelijk eindproduct wordt.

2. Het college van B&W opdracht te geven om bij het uitwerken van de omgevingsvisie specifiek in te gaan op:
   a. De kwalitatieve en kwantitatieve invulling van de woningopgave voor Overvecht inclusief bijzondere woonconcepten zoals bijvoorbeeld wooncoöperaties en woonvormen voor ouderen;
   b. De uitwerking van de mobiliteitstransitie waaronder de toekomstige HOV-verbinding;
   c. De manier waarop we structuur en de kwaliteit van het groen en de openbare ruimte kunnen versterken in relatie tot de woningbouwopgave en de mobiliteitsstructuur;
   d. De manier waarop de toevoeging van programma en functies bijdragen aan de wijkverbetering en de ambities van Samen voor Overvecht

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Samenvatting

Om richting te geven aan de ruimtelijke opgave voor Overvecht en goed te sturen op projecten en initiatieven in de wijk is een omgevingsvisie Overvecht nodig. De volgende stap om te komen tot een omgevingsvisie Overvecht is het voorleggen van een uitgangspuntennotitie aan de gemeenteraad.

Context

Aanleiding

In de periode 2021/ voorjaar 2022 is gewerkt aan een concept Omgevingsprogramma voor Overvecht. Dit concept Omgevingsprogramma was niet compleet en onvoldoende richtinggevend voor de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van Overvecht. Geconcludeerd is dat een uitwerking nodig is op de thema's vergroenen, verdichten en mobiliteit met als basis de RSU 2040 en het Mobiliteitsplan 2040. Dit is verwoord in de Raadsbrief van 15 maart 2022.

Ook in het Coalitieakkoord 2022-2026 is aangegeven dat het nodig is om een integraal beeld te ontwikkelingen voor de toekomst van Overvecht. Op pagina 35 staat: *"Voorwaarde voor het toevoegen van woningen in Overvecht is een sterke en kwalitatief goede groenstructuur, waarbij we in beginsel het bestaand waardevol groen daarin ontzien en een coherente aanpak om de bereikbaarheid ook in de toekomst te organiseren. Daarbij hoort een beter voetganger- en fietsnetwerk, het noordelijk deel van het wiel met spaken en een passende plek voor de auto.*

Om invulling te geven aan bovenstaande voornemens is de nu voorliggende omgevingsvisie Overvecht opgesteld die op de genoemde onderwerpen in gaat. Dit is beschreven in de Raadsbrief van 12 januari 2023 en de Startnotitie omgevingsvisie Overvecht. Hierin wordt de ruimtelijke opgave voor Overvecht toegelicht.

Inhoud omgevingsvisie en begrenzing gebied

De omgevingsvisie is een richtinggevend document als 'stip op de horizon' (2040) inclusief een uitvoeringsstrategie met een fasering voor de periode tot 2040. Het biedt een houvast waarmee we de specifieke ruimtelijke opgaves in de wijk kunnen aanpakken, brengt in beeld hoe Overvecht bijdraagt aan stedelijke opgaven en schept kaders waarbinnen de wijk zich kan ontwikkelen. De omgevingsvisie Overvecht biedt een helder kader voor programma's en projecten. Het is een integraal document met concrete spelregels waarin de thema's groen, mobiliteit, verdichting, en de klimaat- en vervangingsopgave in samenhang behandeld worden. Het bevat een inspirerend beeld van de wijk voor iedereen: voor bewoners van nu en de toekomst; voor betrokkenen en gebruikers van de wijk.

Juridische context

In de Raadsbrief Evaluatie Startnotities Omgevingsvisies Deelgebieden dd. 1 november 2021 staat dat bij omgevingsvisies voor deelgebieden een werkwijze gehanteerd wordt waarbij een Startnotitie wordt opgesteld die vastgesteld wordt door het college van B&W en ter informatie aan de raad wordt aangeboden. De inhoud die van de Startnotitie wordt uitgewerkt in een Uitgangspuntennotitie waarin uitgangspunten voor inhoud en proces beschreven worden. De Uitgangspuntennotitie wordt door de Raad vastgesteld.

Gemeenten kunnen vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Omgevingswet een omgevingsvisie vaststellen. In feite is de juridische status van de omgevingsvisie tot het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet nog een Structuurvisie zoals dit bedoeld is in artikel 2.1 van de Wet ruimtelijke ordening. De omgevingsvisie is pas na inwerkingtreding van de Omgevingswet een omgevingsvisie zoals dit bedoeld is in artikel 3.1 van de Omgevingswet. De grondslag hiervan staat in artikel 4.10 van de Invoeringswet Omgevingswet.

Conform artikel 3.2 bevat een omgevingsvisie, mede voor de uitoefening van de taken en bevoegdheden, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid:
a. een beschrijving van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving,
b. de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied,
c. de hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid.

Beoogd effect
Met de omgevingsvisie Overvecht beogen we vanuit het ruimtelijke perspectief bij te dragen aan een structurele wijkverbetering van Overvecht op het gebied van wonen, werken, voorzieningen, mobiliteit, groen en gezondheid.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening
- Raadsbrief Stand van zaken Omgevingsprogramma Overvecht en verlenging Haalbaarheidsonderzoeken THEMA-dreven en TiZA-dreven dd. 15 maart 2022
- Raadsbrief Evaluatie Startnotities Omgevingsvisies Deelgebieden dd. 1 november 2022
- Concept Omgevingsprogramma Overvecht dd. 2 februari 2022
- Startnotitie Omgevingsvisie Overvechtdd. 20 december 2022

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De Uitgangspuntennotitie omgevingsvisie Overvecht vast te stellen als basis voor de uitwerking van de omgevingsvisie,waarbij: a. de stadsprofielen (groene stad, verbonden stad, compacte stad, inclusieve stad, toekomstbestendige stad en vertraagde stad) en de Utrechtse Barcode uit de RSU 2040 de basis zijn; b. op basis van bestaand beleid per stadsprofiel de belangrijkste inhoudelijke uitgangspunten voor Overvecht in samenhang en overzichtelijk zijn weergegeven; c. de omgevingsvisie een compact, aantrekkelijk en toegankelijk eindproduct wordt.
Argumenten	
1.1	Door zoveel mogelijk aan te sluiten op de RSU 2040 is de omgevingsvisie Overvecht helder en eenduidig
	Als basis voor de uitwerking hanteren we voor de omgevingsvisie Overvecht de indeling zoals die is vastgelegd in de RSU 2040. De stadsprofielen groene stad, verbonden stad, compacte stad, inclusieve stad, toekomstbestendige stad en vertraagde stad, geven we inkleuring en duiding voor Overvecht. Zo zorgen we voor een logisch en consistente relatie met de stedelijke opgave. De programmatische opgave zoals weergegeven in de RSU 2040 voor Overvecht is het uitgangspunt voor de uitwerking van de omgevingsvisie.
1.2	Er wordt een samenhangend overzicht gegeven van de belangrijkste inhoudelijke uitgangspunten voor Overvecht op basis van bestaand beleid zodat binnen het proces van de omgevingsvisie er afgewogen keuzes kunnen worden gemaakt.
	De benoemde uitgangspunten zijn gebaseerd op bestaand beleid zoals bijvoorbeeld de RSU 2040, Koersdocument Leefbare Stad en Maatschappelijke Voorzieningen, Mobiliteitsplan 2040, Visie klimaatadaptatie, Visie en programma water en riolering en het Groenstructuurplan etc. In de Uitgangspuntennotitie zijn de belangrijkste uitgangspunten voor de omgevingsvisie Overvecht in samenhang beschreven zodat er een helder overzicht ontstaat.
1.3	Door compactheid, toegankelijkheid en aantrekkelijkheid is de omgevingsvisie begrijpelijk voor alle gebruikers.
	Om dit te bereiken zal er gebruik worden gemaakt van veel beelden, kaarten en tekst op hoofdlijnen. Conform de Motie eenduidig in de Omgevingsvisie (M387) wordt de omgevingsvisie een kort en bondig document.

Kanttekeningen/Risico's	
1.1	De in het coalitieakkoord weergeven planning wordt niet gehaald.
	In het coalitieakkoord is aangegeven dat er in 2023 een voorstel aan de Raad wordt voorgelegd. Om alle benodigde fasen inclusief participatie en inspraak te doorlopen is echter meer tijd nodig. Het proces in de uitgangspuntennotitie laat zien dat een concept Omgevingsvisie Overvecht op z'n vroegst in Q1 2024 naar de raad kan worden gestuurd.
Beslispunt	
2.	Het college van B&W opdracht te geven om bij het uitwerken van de omgevingsvisie specifiek in te gaan op: a. De kwalitatieve en kwantitatieve invulling van de woningopgave voor Overvecht inclusief bijzondere woonconcepten zoals bijvoorbeeld wooncoöperaties en woonvormen voor ouderen. b. De uitwerking van de mobiliteitstransitie waaronder de toekomstige HOV-verbinding. c. De manier waarop we structuur en de kwaliteit van het groen en de openbare ruimte kunnen versterken in relatie tot de woningbouwopgave en de mobiliteitsstructuur. d. De manier waarop de toevoeging van programma en functies bijdragen aan de wijkverbetering en de ambities van Samen voor Overvecht.
Argumenten	
2.1	In het coalitieakkoord en de RSU is de kwalitatieve invulling van de woningbouwopgave voor Overvecht nog open gelaten.
	Uitgangspunt is een duurzaam, divers en kwalitatief goed woningaanbod voor huidige en toekomstige bewoners. Wat dat precies voor Overvecht betekent brengen we in beeld in de omgevingsvisie. Het bouwen aan gemeenschappen en het maken van wooncarrière in de wijk is daarbij een van de uitgangspunten.
2.2	Hiermee wordt geborgd dat de mobiliteitstransitie en toekomstige HOV- verbinding in samenhang met de stedelijke opgave en wijkopgaven zoals groen, woningbouw en werk worden ingepast
	Een HOV-verbinding is een structuurbepalend element en hangt sterk samen met de toevoeging van het woon-werkprogramma. Het is nog niet bekend hoe de toekomstige HOV-verbinding het beste in Overvecht kan worden ingepast. Dit wordt onderzocht en in de omgevingsvisie doen we daarvoor een voorstel. Ook de mobiliteitstransitie (bijvoorbeeld het weren van doorgaand verkeer of inrichting van 30 km/h-gebieden) heeft invloed op inrichting van de ruimte binnen Overvecht. Dit wordt in de omgevingsvisie verder uitgewerkt.
2.3	Hiermee kan de spanning tussen de verschillende ambities goed in beeld worden gebracht zodat er afgewogen richtinggevende en structurerende keuzes kunnen worden gemaakt.
	Er zal naar verwachting spanning zitten tussen bijvoorbeeld het behouden van de hoeveelheid groen, het behoud van bestaande gebouwen, de toevoeging van woningen of het inpassen van mobiliteitsoplossingen.
2.4	De toevoeging van functies en programma zal van invloed zijn op de bestaande stedenbouwkundige structuur van de wijk.
	Overvecht is ontwikkeld in een periode waarin de ruimtelijke scheiding van functies centraal stond. De hoeveelheid aan parken en de verschillende buurten waarbij groen, buurtwinkels, en speelvoorzieningen op loopafstand liggen worden nog steeds als

	positief ervaren. We zien echter dat de principes zoals ruim baan voor de auto, materiaalgebruik zoals veel beton, de vormgeving en de scheiding van wonen en werken ook nadelen hebben. We zien kansen om met het toevoegen van nieuwe functies en programma de wijk te verbeteren. In de omgevingsvisie wordt in beeld gebracht wat dit betekent voor de bestaande stedenbouwkundige structuur en het functioneren van de buurten. Uitgangspunt daarbij is dat we zorgen voor een prettige menselijke maat in de buitenruimte, de gebouwen en type en schaal van nieuwe functies.
2.5	De omgevingsvisie Overvecht draagt met ruimtelijke fysieke ingrepen bij aan wijkverbetering en de ambities van de wijkaanpak Samen voor Overvecht.
	Met de wijkaanpak Samen voor Overvecht wordt gewerkt aan wijkverbetering vanuit verschillende ambities. De ambitie 'Plezierig wonen in een meer gemengde wijk' staat bij de ruimtelijke aanpak centraal. Kort gezegd staat deze ambitie voor meer woningaanbod voor verschillende mensen en een schone, groene, gezonde en veilige woonomgeving. Bij de omgevingsvisie Overvecht leggen we uiteraard wel de verbinding met de sociale en maatschappelijke opgave waar deze de fysieke ruimte raakt.
Kanttekeningen/Risico's	
2.1	Naar verwachting zullen niet alle uitgangspunten passen en kan er spanning ontstaan tussen bijvoorbeeld het behouden van de hoeveelheid groen en de toevoeging van woningen of het inpassen van mobiliteitsoplossingen.
	In de Uitgangspuntennotitie is niet zichtbaar waar deze spanning zal ontstaan en welke afwegingen daarbij gemaakt kunnen gaan worden. Hiervoor gaat er in de omgevingsvisie gerekend en getekend worden. In de omgevingsvisie gaan we een voorstel opnemen waarbij afwegingen inzichtelijk worden gemaakt.

Financiën
De plankosten van de omgevingsvisie Overvecht worden begroot op 1,2 miljoen euro. Deze kosten zijn gedekt door het budget Gebiedsmanagement in het programma Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen en Erfgoed en het Meerjaren Programma Bereikbaarheid.

Vervolg
Het voorbereidingstraject voor het opstellen van de omgevingsvisie Overvecht is inmiddels gestart. We streven ernaar om in Q1 2024 een concept omgevingsvisie aan de Raad aan te kunnen bieden.

Participatie en Communicatie
De samenwerkingsprincipes en de participatieparagraaf zoals we die met de partners van het Wijkakkoord hebben afgesproken zijn uitgangspunt voor de samenwerking, de participatie en communicatie.

Participatie op maat
Belanghebbenden bij de ontwikkeling van Overvecht hebben een divers karakter met verschillende behoeften; oud en jong, vrije tijd overdag of 's avonds, multicultureel. De middelen voor participatie met deze diverse mensen moeten hierbij aansluiten, om op die manier de participatie zo laagdrempelig mogelijk voor iedereen te laten zijn. Deze aanpak op maat brengt een breed palet aan participatie- en communicatiemethoden, maar is samen te vatten in de volgende 3 sporen:

- Gesprekken in de wijk ("wij komen naar u")
- Bijeenkomsten in de wijk ("u komt naar ons")
- Online participatie

De georganiseerde of verenigde belanghebbenden zullen worden uitgenodigd voor bijeenkomsten en online participatie. Met moeilijker bereikbare belanghebbenden, met name bewoners, zullen gesprekken in de wijk plaatsvinden. Om te bepalen wat hiervoor de meest geschikte aanpak is wordt samengewerkt met een groep professionals uit de wijk. Per stap uit het participatieproces wordt

aangegeven hoe de belanghebbenden betrokken worden, via welk(e) spoor/sporen, hoe de communicatie verloopt en welke methoden en middelen hiervoor worden ingezet.

Alle 3 de sporen komen op verschillende momenten – op zijn minst aan het eind van elke fase – samen om de samenhang van het totaalproces te borgen. De participatiemomenten gedurende het proces zijn zowel synchroon (live momenten) als asynchroon (tijd- en plaats onafhankelijk).

Breed-smal-breed en loting
Het participatieproces volgt het **breed-smal-breed** principe, waarbij breed wordt opgehaald, dan smal in een kleinere vertegenwoordiging meer de diepte wordt opgezocht, om deze vervolgens weer breed te toetsen. We doen ons best om 'breed' zo breed mogelijk te laten zijn, kortom: zoveel mogelijk mensen betrekken binnen beschikbare tijd en budget. De kleinere vertegenwoordiging ('smal') wordt gevormd door de 'visiedenkers'. Tijdens de eerste participatieronde roepen we Overvechters op zich aan te melden voor deze groep. Daarnaast zullen Overvechters **door middel van loting** hiervoor worden uitgenodigd. We stellen geen minimum of maximum aan het aantal visiedenkers. Wel zal de werkvorm op de groepsgrootte en samenstelling worden aangepast

Ruimte voor participatie
Vanaf het begin van het proces moet helder zijn hoeveel ruimte er is voor inbreng en invloed en wat de rolverdeling tussen belanghebbenden is. De ambities uit de RSU staan niet meer ter discussie in het participatieproces, net zoals vastgestelde beleidsstukken als de wijkaanpak 'Samen voor Overvecht', het Wijkakkoord Overvecht en het Mobiliteitsplan 2040.

In de participatie voor de omgevingsvisie wordt rekening gehouden met projecten die lopen en gaan lopen in Overvecht. Ook op het gebied van participatie wordt met deze projecten samengewerkt of vindt er in ieder geval afstemming plaats. Daarnaast kunnen deze concrete projecten een brug slaan naar het abstractieniveau van de omgevingsvisie. De belangen, ideeën, wensen en zorgen die spelen bij deze projecten kunnen ook meegenomen worden als inbreng voor de omgevingsvisie.

In 2021 is een concept omgevingsprogramma Overvecht opgesteld. Voor dit concept omgevingsprogramma zijn al veel belangen, wensen, zorgen en ideeën uit de omgeving opgehaald. Dat is niet voor niets geweest; we gebruiken de inbreng uit deze gesprekken als inspiratie voor de participatie voor de omgevingsvisie.

(Niet-)Referendabel
De referendumverordening is van toepassing op dit raadsvoorstel.

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming
- Uitgangspuntennotitie omgevingsvisie Overvecht

Bijlagen informatief
- Concept participatieplan Omgevingsvisie Overvecht (ambtelijk, in bewerking)